

Nr. 160(214) Šeštadienis 1946m. rugpjūčio mėn. 31 d. II metai

GRAIKIJOJE RYT PLEBISCITAS-MONARCHIJA AR RESPUBLIKA

Londonas. BBC. VIII. 30-31. Maskva. VIII. 30. New Yorkas. VIII. 30.
Plebiscitas dėl Graikijos valstybės santvarkos rytoj tikrai įvyks. Vyriausybė anksčiau buvo nusistatčiusi plebiscitą vykdyti tik vienu karaliaus grįžimo klausimu. Tačiau dabar vyriausybė yra nusileidusi opozicijai, ir balsuotojai galės pasisakyti už monarchiją ar respubliką. Kiekvienas balsuotojas gaus 3 korteles: viena bus su karaliaus pavarde, antra-respublika, o trečioji neturės karaliaus pavardės. Dėl plebiscito krašte kyla įtempimas. Vakar jau buvo žuvę 84 žmonės. Dalis (daugiau- sia) yra nužudyta dešiniųjų, dalis-komunistų; kiti nužudyti nežinomų asmenų.- Maskvos radijas naktį pranešė, kad Graikijoje yra 100 anglų stebėtojų grupių, kurios stebėjimo rezultatus praneš Anglijos ir Amerikos vyriausybėms. Iš Amerikos esančios atvykusios 25 stebėtojų partijos, kurios veiksiančios neoficialiai,- BBC šiandien praneša, kad Graikijos min. pirmininko pavaduotojas padėjo dešiniosioms ir kairiosioms partijoms už drausmingą laikymąsi ir paskelbęs, kad dėl būsimos balsavimo yra uždrausti bet kokie susirinkimai.- „New York Herald Tribune“ nagrinėja Graikijos padėtį Balkanų valstybių tarpe. Korespondentas rašo, kad Graikija kelia rimtą susirūpinimą pasauliui. Čia vyksta broliškas karas tarp komunistų ir graikų patriotų. Dvi britų divizijos norinčios išsaugoti tvarką, bet tai einą labai sunkiai, nes komunistus remianti Maskva, kuri turinti tiesioginių ryšių su Graikija per Albaniją, Jugoslaviją ir Bulgariją. Graikijos demokratizmas tenka abejoti, bet per įvyksiantį plebiscitą tauta savo likimą nulemsianti. Korespondentas tvirtina, kad tautinė Graikijos dalis nepaprastai branginanti demokratiją ir laisvę. Ta Graikija kreipianti savo švilgentus į Vakarų. Ir Vakarai, korespondento manymu, turėtų padėti tai demokratinei Graikijai.

APIE PARYŽIAUS KONFERENCIJĄ

Londonas. BBC. VIII. 31. Paryžiaus konferencijoje Italijos
ekonominė komisija patvirtino reparacijas Tarybų Sąjungai-100 milijonų dolerių. Tam reikalui pritarė Amerika ir D. Britanija. Kanados atstovas, palaikomas Australijos atstovo, siūlė reparacijų svarstymą atidėti. Višinskis savo atsakomoje kalboje pareiškė, kad Australija ir Kanada nebuvo okupuotos, todėl jos neturinčios teisės kalbėti apie reparacijas. Kanados pasiūlymas buvo atmestas 15 balsų. Vengrijos taikos sutarties komisija nutarė leisti vengrams pasisakyti dėl Vengrijos-Rumunų sienos. Todėl kitas posėdis įvyks kartu su Rumunijos komisija. Svarstant Albanijos reikalus, Didžioji Britanija pasiūlė pakviesti pasisakyti Graikijos atstovą. Už pasiūlymą pasisakė 12 atstovų, tarp jų ir JAV, o prieš 7, jų tarpe buvo SSSR ir Prancūzija. Belgija ir Norvegija susilaikė. Po to Molotovas pasakė aštrią kalbą ir pareiškė, kad Graikijos ministrui pirmininkui Tsaldarui padarius pranešimą, padėtis dar labiau paaštrėjanti. Bulgarijos bolitinės-teritorinės komisijos posėdis atidėtas, nes dar neparengta siena su Albanija. Užsieny reikalų ministrų pavaduotojai iki vidurnakties

svarstė taikos sutarčių pasiūlymus, kurių yra 250. 4 didieji ministrai susirinks pirmadienį. - Vakar Londono spaudos dėmesio centre buvo 4 didžiųjų ministrų susitikimas. „Daily Herald“ korespondentas praneša, kad pasitarimas užtrukęs 4 val. Esą džiugu, kad buvęs priimtas Bevinio planas, kuris pastumėsis konferencijos darbą. Visus taikos sutarčių papildymus dabar peržiūrės ministrai pavaduotojai, bet galutinai spęstą patys ministrai. Ministrų pavaduotojai svarstys tik tokius pasiūlymus, dėl kurių iš anksto bus aišku, kad jie bus priimti. Nepriimtinos pataisos, kurios dabar tik trukdo darbą, svarstomos nebus.

SLUGUMO TARYBOS POSĖDIS ATIDĖTAS

Londonas. BBC.VIII.31. Saugumo Taryboje vakar nebuvo sustarta dėl Ukrainos skundo įtraukimo į dienotvarkę. Gindai užtruko 3 valandas. Britai siūlė skundą atmesti nes jis nesąs pagrįstas jokiais faktais. Gromiko pareiškė, kad jei skundas nebus reikiamai įvertintas, tai Graikijos klausimas sudarys rimtą pavojų ne tik Balkanų, bet ir viso pasaulio taikai. Gromiko kalbą aštriai kritikavo Olandijos ir Kanados atstovai. Ukrainos atstovas Manuilskis pareiškė protestą dėl jo veiklos varžymo S.Taryboje. Nesuradus per debatus bendro pagrindo, posėdis buvo atidėtas ligi ateinančio antradienio.

AMERIKIEČIŲ NUOMONĖ APIE TAIKOS KONFERENCIJĄ

New Yorkas. Voice of Amerika.VIII.30.18.30.Amerikos radijo komentatorius, apžvelgdamas Paryžiaus konferenciją, nurodo naują reiškinį, kad šalia konferencijos dabar lygiagretiškai vyksta 4 didžiųjų ministrų pasitarimai. Tai aiškiausiai rodo, kaip didelė atsakomybė guli ant jų pečių už laukiamos taikos įvykdymą. Komentatorius mano, kad ministrų susitikimams reikia skirti daugiau dėmesio, negu seniau vykusiems Roosevelt, Stalino ir Churchill'io pasimatymams. Tie pasitarimai parodysią, ar konferencija pajudės į priekį, ar ji sustos mirties taške. Situacijoje pasaulis susilaukė didelių nelaimių. Toliau komentatorius kalbėjo apie sunkią pasaulio ligą, kuria jis serga. Tai esanti plintanti epidemija, o jos vardas - „baimė“. Vist iešką taikos ir daug apie ją kalbą. Tačiau, ieškodami taikos, visi jaučia priešingą reiškinį - nesaugumą. O tas „nesaugumas“, komentatoriaus teigimu, glūdi vėl toje pačioje „baimėje“. Todėl dabar esąs pats laikas tą baimę nusikratyti.

TRUMPAI IŠ PASAULIO

Moskva. VIII.30. La Guardia išskrido iš Maskvos. Aerodrome jį palydėjo užsieny reikalių ir kitų ministerijų atstovai, ir JAV atstovybės nariai.

Afganistane amerikiečiai darą daug įrengimų, ypač radijo ir susisiekimo. Tai įeiną į JAV planą veikti prieš Tarybų Sąjungą.

Varšuva. VIII.30. Lenkijos vyriausybės slauksenti informacija, kad dar nesą atsakyta į JAV notą dėl rinkimų.

Luksemburgas. VIII.31. Prancūzijos socialistų suvažiavimo atidaryme Leon Blum'as ypač pabrėžė vienybės reikalmį: „Mes negalime sau leisti turėti tokia stiprią opoziciją, kokia yra Anglijoje, ypač dabar, kai išryškėja komunistų veidas, pilnos neapykantos ir egoizmo.“